EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 22.3.2024
COM(2024) 134 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse rahaküsimusi käsitlevat lepingut Andorra Vürstiriigiga ja rahanduskokkulepet San Marino Vabariigiga

SELETUSKIRI

Euroopa Liit on kirjutanud alla rahaküsimusi käsitlevale lepingule Andorra Vürstiriigiga[1] ja rahanduskokkuleppele San Marino Vabariigiga[2] (edaspidi koos „rahanduskokkulepped“).

Nende rahanduskokkulepete kohaselt on Andorra Vürstiriigi ja San Marino Vabariigi ametlik vääring euro. Rahanduskokkulepete alusel peavad mõlemad riigid euro sujuva kasutuse ja kaitse tagamiseks võtma üle rahandusõiguslikud ELi õigusaktid. Kuna nii Andorra Vürstiriigil kui ka San Marinol on märkimisväärne pangandussektor, mis toimib tihedas koostöös euroalaga, tuleb neil rakendada ka euro kaitsmise seisukohast asjakohaseid pangandus- ja finantsalaseid ELi õigusnorme. See kehtib eriti seoses asjaomaste finantsasutuste tegevuse ja järelevalvega vastavalt mõlemas rahanduskokkuleppes sätestatud tingimustele. Lisaks peavad mõlemad riigid rakendama kõiki rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevaid ELi õigusakte. Rahanduskokkulepetest tulenevalt rakendatavad ELi õigusaktid on loetletud rahanduskokkulepete lisades.

2023. aasta detsembris viidi lõpule läbirääkimised assotsieerimislepingu sõlmimiseks Andorra Vürstiriigi ja San Marino Vabariigiga. Assotsieerimislepingu kohaselt peavad mõlemad riigid terviklikult ja tulemuslikult rakendama ja kohaldama kõiki kohaldatavaid ELi õigusakte, milles käsitletakse pangandust, kindlustust, varahaldust ja väärtpaberiturge. Samuti nähakse assotsieerimislepinguga ette kõigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevate ELi õigusaktide täielik rakendamine ja kohaldamine.

Need pangandus- ja finantsteenuseid käsitlevad ELi õigusaktid, mis on asjakohased euro seisukohast ning mida Andorra Vürstiriik ja San Marino Vabariik peavad rakendama rahanduskokkulepete kohaselt, moodustavad ainult osa finantsteenuseid käsitlevatest ELi õigusaktidest, mis nad peavad jõustama tulenevalt assotsieerimislepingust. Rahapesu ja terrorismi rahastamist tõkestamist käsitlevate ELi õigusaktide loetelu langeb rahanduskokkulepetes ja assotsieerimislepingus kokku.

Seega on rahanduskokkulepete ja assotsieerimislepingu kohaselt rakendamisele kuuluvate ELi õigusaktide vahel osaline kattuvus. Kui ei võeta meetmeid, tuleb kattuvad õigusaktid loetleda nii rahanduskokkulepete kui ka assotsieerimislepingu lisades. Seepärast tuleks leida lahendus, mis selgitaks kohustusi ja hoiaks ära dubleerimise ning tagaks samal ajal õiguskindluse ning rahanduskokkulepete ja assotsieerimislepingu kiire kohaldamise.

Rahanduskokkuleppeid ei saa integreerida assotsieerimislepingusse, sest neil on erinev eesmärk ja õiguslik alus. Rahanduskokkulepete õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 219 lõige 3. Selle kohaselt toimib nõukogu, milles on esindatud ainult eurole üle läinud liikmesriigid, vaikimisi kvalifitseeritud häälteenamuse alusel, lähtudes komisjoni soovitusest ja olles eelnevalt konsulteerinud Euroopa Keskpangaga. Assotsieerimisleping põhineb aga ELi toimimise lepingu artiklil 218, mille kohaselt teeb nõukogu lepingu sõlmimise kohta otsuse pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist, kusjuures esindatud on kõik liikmesriigid.

Lihtne ja teostatav lahendus oleks muuta rahanduskokkuleppeid. Kavandatava muudatuse korral loetletaks rahandusõiguslikud õigusaktid (näiteks pangatähti ja münte, pettust ja võltsimist ning Euroopa Keskpangale esitatavaid statistikaaruandeid käsitlevad õigusaktid

[1] ELT C 369, 17.12.2011, lk 1.
[2] ELT C 121, 26.4.2012, lk 5.

ja ELi toimimise lepingu artiklist 133 tulenevad õigusaktid) endiselt rahanduskokkulepete lisades. Samas lisataks rahanduskokkulepetesse klausel, mille kohaselt kantakse kõik uued rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad ELi õigusaktid ning euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased ELi õigusaktid assotsieerimislepingusse, kui neid assotsieerimislepingu alusel kohaldama hakatakse. Seni, kuni finantsteenuseid käsitleva assotsieerimislepingu protokolli osad jõustuvad assotsieerunud riigi jaoks ja nende osade alla kuuluvaid ELi õigusakte hakatakse kohaldama selle assotsieerinud riigi suhtes, inkorporeeritaks need õigusaktid endiselt selle assotsieerunud riigi rahanduskokkulepingute lisasse ja neid võetaks selles arvesse. Seda korda kohaldataks iga osa suhtes, juhul kui osad jõustuvad järk-järgult.

Assotsieerimislepingus loetletud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad õigusaktid ning euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased õigusaktid märgistataks selgelt, et nende rakendamist saaks hinnata samal ajal ka rahanduskokkulepete jaoks. See võimaldab ühtlustada assotsieerimislepingu ja rahanduskokkulepete ühiskomiteede koosolekute päevakordi ja hoida ära töö dubleerimist. Komisjoni talitused kavatsevad kutsuda Euroopa Keskpanga talitusi ühinema komisjoni delegatsiooniga assotsieerimislepinguga loodud finantsteenuste allkomitees, kui selles arutatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevate õigusaktide ning euro seisukohast asjakohaste pangandus- ja finantsalaste õigusaktide rakendamist.

Õiguskindluse huvides lisataks rahanduskokkulepetele ka teine klausel, millega tagatakse assotsieerimislepingu ja rahanduskokkulepete sõltumatus üksteisest. Selle klausliga nähtaks ka ette, et assotsieerimislepingu osalise või täieliku peatamise või lõpetamise korral tuuakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad õigusaktid ning euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased õigusaktid üle rahanduskokkulepetesse.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse rahaküsimusi käsitlevat lepingut Andorra Vürstiriigiga ja rahanduskokkulepet San Marino Vabariigiga

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 219 lõiget 3,

võttes arvesse komisjoni soovitust[1],

võttes arvesse Euroopa Keskpanga arvamust[2]

ning arvestades järgmist:

(1) Alates euro kasutuselevõtu kuupäevast kuuluvad raha- ja vahetuskursiküsimused liidu ainupädevusse.

(2) Euroopa Liit on kirjutanud alla rahaküsimusi käsitlevale lepingule Andorra Vürstiriigiga[3] ja rahanduskokkuleppele San Marino Vabariigiga[4] (edaspidi koos „rahanduskokkulepped“).

(3) On oodata, et liit kirjutab alla assotsieerimislepingule Andorra Vürstiriigi ja San Marino Vabariigiga, kuna 2023. aasta detsembris viidi lõpule sellealased läbirääkimised. Vastavalt assotsieerimislepingule ja selle finantsteenuseid käsitlevale protokollile ühinevad Andorra ja San Marino järk-järgult finantsteenuste ühtse turuga, mistõttu nad peaksid võtma üle kõik olemasolevad ja uued rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist ning finantsteenuseid käsitlevad ELi õigusaktid.

(4) Nii rahanduskokkulepete kui ka assotsieerimislepinguga on nähtud ette, et Andorra ja San Marino rakendavad liidu õigusakte. Kõnealused õigusaktid on loetletud nende rahanduskokkulepete ja assotsieerimislepingu lisades.

(5) Rahanduskokkulepete ja assotsieerimislepingu kohaselt rakendamisele kuuluvad rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad liidu õigusaktid langevad omavahel kokku. Seevastu finantsteenuseid käsitlevad õigusaktid kattuvad ainult osaliselt. Rahanduskokkulepetest tulenevalt kohaldatavate õigusaktide hulka kuuluvad peamiselt pangandus- ja finantsalased õigusaktid, mis on seotud euro seisukohast oluliste finantsasutuste järelevalvega, samas kui kõik finantsteenuseid käsitlevad liidu õigusaktid kuuluvad assotsieerimislepingu kohaldamisalasse.

---

1 ELT C , , lk .

2 ELT C , , lk .

3 Euroopa Liidu ja Andorra Vürstiriigi vaheline rahaküsimusi käsitlev leping (ELT C 369, 17.12.2011, lk 1).

4 Euroopa Liidu ja San Marino Vabariigi vaheline rahanduskokkulepe (ELT C 121, 26.4.2012, lk 5).

(6) Rahanduskokkulepped ja assotsieerimisleping on üksteisest sõltumatud ning nende eesmärk ja õiguslik alus on erinev. Rahanduskokkulepete õiguslik alus on ELi toimimise lepingu artikli 219 lõige 3, mille kohaselt toimib nõukogu, milles on esindatud ainult eurole üle läinud liikmesriigid, vaikimisi kvalifitseeritud häälteenamuse alusel, lähtudes komisjoni soovitusest ja olles eelnevalt konsulteerinud Euroopa Keskpangaga. Assotsieerimisleping põhineb aga ELi toimimise lepingu artiklil 218, mille kohaselt teeb nõukogu lepingu sõlmimise kohta otsuse pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist, kusjuures esindatud on kõik liikmesriigid. Seega on rahanduskokkulepped ja assotsieerimisleping üksteisest sõltumatud ning esimesi ei saa teise integreerida.

(7) Seepärast tuleks leida mehhanism, mis võimaldaks tegeleda rahanduskokkulepetest ja assotsieerimislepingust tulenevate kohustuste osalise kattuvusega ja tagada nende sujuva koostoime. Lihtne ja teostatav lahendus oleks muuta rahanduskokkuleppeid.

(8) Rahanduskokkulepetesse tuleks lisada klausel, mille kohaselt kõik uued rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad ELi õigusaktid ning euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased ELi õigusaktid inkorporeeritakse assotsieerimislepingusse, kui neid selle alusel kohaldama hakatakse. Kõigi selliste õigusaktide rakendamist, olgu tegu olemasolevate või uute õigusaktidega, tuleks hinnata assotsieerimislepingu raames ja see võib olla asjakohane ka rahanduskokkulepete kohaldamise seisukohast.

(9) Rahandusõiguslikud liidu õigusaktid peaksid jääma reguleerituks ainult rahanduskokkulepetega.

(10) Rahanduskokkulepetesse tuleks lisada klausel, millega tagatakse assotsieerimislepingu ja rahanduskokkulepete sõltumatus üksteisest.

(11) Kui assotsieerimisleping peatatakse või lõpetatakse osaliselt või täielikult, tuleks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad liidu õigusaktid ning euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased liidu õigusaktid automaatselt inkorporeerida rahastamiskokkulepetesse.

(12) Rahanduskokkulepetes ja assotsieerimislepingus raha- või vahetuskursiküsimusi käsitlevate muudatuste tegemise korra määrab kindlaks nõukogu,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Pidades läbirääkimisi muudatuste tegemiseks rahaküsimusi käsitlevas lepingus Andorra Vürstiriigiga ja rahanduskokkuleppes San Marino Vabariigiga, taotleb komisjon järgmist:

(a) rahanduskokkulepetesse lisatakse klausel, mille kohaselt kõik uued euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased liidu õigusaktid ning kõik uued rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad liidu õigusaktid inkorporeeritakse assotsieerimislepingu vastavasse lisasse alles siis, kui neid assotsieerimislepingu alusel kohaldama hakatakse;

(b) rahanduskokkulepetesse lisatakse klausel, millega tagatakse, et kõigi euro seisukohast asjakohaste pangandus- ja finantsalaste liidu õigusaktide ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevate liidu õigusaktide rakendamist, olgu

tegu olemasolevate või uute õigusaktidega, tuleks hinnata assotsieerimislepingu raames ja see võib olla asjakohane ka rahanduskokkulepete kohaldamise seisukohast. Klauslis tuleks ka selgelt märkida, et euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased õigusaktid tuleks selgelt märgistada, et nende rakendamist saaks hinnata samal ajal ka rahanduskokkuleppe jaoks, nagu seda tehakse samal ajal kõigi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevate liidu õigusaktide puhulgi;

(c) rahanduskokkulepetesse lisatakse klausel, mille kohaselt kõik euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased liidu õigusaktid ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad liidu õigusaktid, mis on loetletud assotsieerimislepingus, kuid on olulised ka euro sujuvaks kasutuseks ja kaitseks, märgistatakse selgelt, et nende rakendamist Andorra Vürstiriigis ja San Marino Vabariigis vastavalt assotsieerimislepingule saaks hinnata samal ajal rahanduskokkulepete jaoks;

(d) rahanduskokkulepetesse lisatakse klausel, mille kohaselt kõik uued euro seisukohast asjakohased pangandus- ja finantsalased liidu õigusaktid ning kõik uued rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamist käsitlevad liidu õigusaktid, mis on inkorporeeritud assotsieerimislepingusse, inkorporeeritakse automaatselt rahanduskokkulepete lisadesse, kui assotsieerimisleping peatatakse või lõpetatakse osaliselt või täielikult;

(e) rahanduskokkulepetesse lisatakse klausel, millega tagatakse, et rahandusõiguslikud liidu õigusaktid jäävad reguleerituks ainult rahanduskokkulepetega.

Komisjon teatab Andorra Vürstiriigile ja San Marino Vabariigile vajadusest muuta rahanduskokkuleppeid ja liidu valmisolekust seda teha.

Artikkel 2

Komisjon on volitatud Andorraga Vürstiriigiga sõlmitud rahaküsimusi käsitlevas lepingus tehtavate muudatuste üle läbirääkimisi pidama, need sõlmima ja neile alla kirjutama neljas keeles: hispaania, inglise, katalaani ja prantsuse keeles. Tekste kõigis nendes keeltes käsitatakse võrdselt autentsetena.

Komisjon on volitatud San Marino Vabariigiga sõlmitud rahanduskokkuleppes tehtavate muudatuste üle läbirääkimisi pidama, need sõlmima ja neile alla kirjutama inglise keeles.

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja